

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 25 Chwefror 2026

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](http://senedd.tv) yn:

<http://senedd.tv/cy/15759>

333

Cynhaliwyd y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

1 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Ynni a Chynllunio

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Ysgrifennydd Cabinet ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Dechreuodd yr eitem am 14.19

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiwn 7 gan y Gweinidog Plant a Gofal Cymdeithasol. Atebwyd cwestiwn 8 gan y Gweinidog Iechyd Meddwl a Llesiant. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Ysgrifennydd Cabinet ar ôl cwestiwn 2.

3 Cwestiynau Amserol

Ni dderbyniwyd unrhyw Gwestiynau Amserol.

4 Datganiadau 90 eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.19

Senedd Cymru
Welsh Parliament

Gwnaeth Laura Anne Jones ddatganiad ar – Ymgyrch Mind Your Head gan Yellow Wellies.

Gwnaeth Jeremy Miles ddatganiad ar – Teyrnged i gyd-sylfaenydd Ymddiriedolaeth Terrence Higgins Trust – Martyn Butler.

5 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Categorïau o Aelodau

Dechreuodd yr eitem am 15.23

NDM9168 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, ‘Diwygio’r Rheolau Sefydlog: Categorïau o Aelodau’, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 18 Chwefror 2026.
2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad B i adroddiad y Pwyllgor Busnes.
3. Yn nodi y bydd y newidiadau hyn yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

6 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Trothwyon Rheolau Sefydlog

Dechreuodd yr eitem am 15.24

NDM9171 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, ‘Diwygio Rheolau Sefydlog: Trothwyon Rheolau Sefydlog’, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 18 Chwefror 2026.
2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad B i adroddiad y Pwyllgor Busnes.
3. Yn nodi y bydd y newidiadau hyn yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

7 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Grwpiau gwleidyddol a grwpiadau

Dechreuodd yr eitem am 15.24

NDM9170 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, ‘Diwygio Rheolau Sefydlog: Grwpiau gwleidyddol a grwpiadau (Rheolau Sefydlog 1.3 ac 11.3)’, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 18 Chwefror 2026.
2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad B i adroddiad y Pwyllgor Busnes.
3. Yn nodi y bydd y newidiadau hyn yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

8 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Dirprwy Lywydd ychwanegol

Dechreuodd yr eitem am 15.24

NDM9167 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, ‘Diwygio'r Rheolau Sefydlog: Dirprwy Lywydd ychwanegol’, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 18 Chwefror 2026.
2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad B i adroddiad y Pwyllgor Busnes.
3. Yn nodi y bydd y newidiadau hyn yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

9 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Rhannu swydd cadeirydd pwyllgor

Dechreuodd yr eitem am 15.25

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

NDM9169 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

- 1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, ‘Diwygio’r Rheolau Sefydlog: Rhannu swydd cadeirydd pwyllgor’, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 18 Chwefror 2026.
- 2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad B i adroddiad y Pwyllgor Busnes.
- 3. Yn nodi y bydd y newidiadau hyn yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
33	0	12	45

Derbyniwyd y cynnig.

10 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus: Teithio Llesol yng Nghymru

Dechreuodd yr eitem am 15.31

NDM9153 [Mark Isherwood \(Gogledd Cymru\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus ar Deithio Llesol yng Nghymru a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 18 Rhagfyr 2025.

Sylwer: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 16 Chwefror 2026.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

11 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Gwasanaethau Offthalmoleg yng Nghymru

Dechreuodd yr eitem am 16.09

NDM9152 [Peter Fox \(Mynwy\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol 'Ymchwiliad i wasanaethau offthalmoleg yn Nghymru' a [osodwyd](#) ar 28 Tachwedd 2025.

Noder: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 15 Ionawr 2026.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

12 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Y GIG a gofal cymdeithasol

Dechreuodd yr eitem am 16.38

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM9164 [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi:

a) y pwysau parhaus ar y GIG yng Nghymru, gan gynnwys amseroedd aros gormodol am driniaeth, oedi o ran ymateb ambiwlansys, adrannau brys gorlawn, a'r defnydd o ofal mewn coridor;

b) pryderon a godwyd gan glinigwyr a chleifion ynghylch diogelwch a chapasiti ar gyfer cleifion ar draws system iechyd a gofal cymdeithasol Cymru; ac

c) yr angen am weithredu brys, system gyfan i adfer perfformiad a hyder y cyhoedd.

2. Yn gresynu bod perfformiad y GIG yng Nghymru, ar ôl 27 mlynedd o Lywodraeth Lafur Cymru, yn parhau i fod ymhlith y gwaethaf yn y Deyrnas Unedig o ran amseroedd aros a mynediad at driniaeth.

3. Yn credu bod maint yr her yn gofyn am ymateb brys i gynyddu capasiti, gwella llif cleifion a chryfhau gwytnwch ar draws gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol.

4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

- a) datgan argyfwng iechyd cenedlaethol i sbarduno gweithredu ar unwaith ar draws y GIG a gofal cymdeithasol;
- b) ailagor wardiau ysbytai cymunedol caeedig i ddarparu gofal cam-i-lawr ac adsefydlu, a gwella llif cleifion;
- c) adolygu a chynyddu capasiti gwelyau ysbyty a darpariaeth ymchwydd;
- d) sefydlu tîm adfer pwrpasol i GIG Cymru i hyrwyddo gwelliannau mewn amseroedd aros a pherfformiad gofal brys;
- e) dod â'r arfer o ofal mewn coridor i ben a dynodi aros 12 awr mewn adrannau brys fel digwyddiadau "byth";
- f) gwella recriwtio, cadw a hyfforddi meddygon, deintyddion, nyrsys a bydwragedd;
- g) ehangu canolfannau llawfeddygol a chapasiti diagnostig i leihau rhestrau aros;
- h) gwella mynediad at wasanaethau meddygon teulu, gan gynnwys argaeledd apwyntiadau saith diwrnod; ac
- i) cyhoeddi cynllun gweithlu a seilwaith hirdymor i foderneiddio'r GIG a'r system gofal cymdeithasol yng Nghymru.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
11	0	35	46

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Jane Hutt \(Bro Morgannwg\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi

- a) buddsoddiad mwy nag erioed Llywodraeth Cymru yn GIG Cymru, sy'n golygu bod Cymru'n gwario 9 y cant yn fwy y pen ar iechyd nag yn Lloegr;
- b) bod y rhestr aros ar gyfer gofal a gynlluniwyd wedi gostwng am saith mis yn olynol a bod arosiadau dwy flynedd ar eu hisaf ers mis Chwefror 2021;
- c) bod oedi wrth drosglwyddo cleifion o ambiwlansys bron chwarter yn is ym mis Iona wr 2026 o'i gymharu â blwyddyn yn ôl; a
- d) bod y nifer uchaf erioed o staff clinigol yn cael eu cyflogi yn y GIG.

2. Yn croesawu'r camau sydd wedi'u cymryd i gynyddu tryloywder ac atebolrwydd yn y GIG, gan gynnwys fframweithiau uwchgyfeirio newydd ar gyfer y byrddau iechyd a'r cyfarfodydd atebolrwydd cyhoeddus gyda sefydliadau GIG Cymru.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
23	0	34	47

Fel sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 6.20, defnyddiodd y Dirprwy Lywydd ei bleidlais fwrw drwy bleidleisio yn erbyn y gwelliant. Felly, gwrthodwyd y gwelliant.

Gwrthodwyd gwelliant 1

Gwelliant 2 [James Evans \(Brycheiniog a Sir Faesyfed\)](#)

Dileu popeth ar ôl pwynt 1 a rhoi yn ei le:

Yn credu y dylai'r GIG bob amser aros yn ddi-dâl ar y pwynt cyflwyno.

Yn gresynu bod 27 mlynedd o Lywodraethau Llafur Cymru gyda chefnogaeth Plaid Cymru wedi arwain at rai o ystadegau gwaethaf y GIG yn y Deyrnas Unedig.

Yn cydnabod, yn ôl ystadegau iechyd diweddaraf y GIG a gyhoeddwyd ar 19 Chwefror:

- a) bod perfformiad ymateb ambiwlansys wedi gwaethygu ar gyfer amseroedd ymateb galwadau coch canolrifol a 90ain canradd yn ogystal ag amseroedd ymateb galwadau porffor y 90ain canradd;

b) bod rhestrau aros dwy flynedd y GIG yng Nghymru yn parhau i fod bron i 24 gwaith yn hirach na'r rhestr gyfatebol yn Lloegr, er gwaethaf eu poblogaeth sylweddol uwch; ac

c) bod 11,392 o gleifion wedi aros dros 12 awr mewn adrannau brys yng Nghymru ym mis Ionawr, er gwaethaf y ffaith mai'r targed yw dim cleifion yn aros dros 12 awr.

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i leihau rhestrau aros y GIG a gwella perfformiad y GIG drwy:

a) cynnal adolygiad cynhwysfawr o drefniadau llywodraethiant, arweinyddiaeth ac atebolrwydd ar draws holl sefydliadau'r GIG yng Nghymru, gyda'r bwriad o gryfhau goruchwyliaeth, gwella perfformiad, a sicrhau safonau gofal cyson i gleifion; a

b) torri gwastraff a biwrocratiaeth i sicrhau bod arian trethdalwyr yn cyrraedd rheng flaen y GIG.

Cyd-gyflwynwyr

[Laura Anne Jones \(Dwyrain De Cymru\)](#)

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
2	0	44	46

Gwrthodwyd gwelliant 2.

Gwelliant 3 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)

Dileu popeth ar ôl pwynt 2 a rhoi'n ei le:

Yn gresynu:

a) at effaith polisiâu llymder Llywodraeth Geidwadol flaenorol y DU ar ganlyniadau iechyd yng Nghymru; a

b) at effaith Brexit ar brisiau cyffuriau ar gyfer y GIG

Yn credu bod Llafur a'r Ceidwadwyr wedi dangos eu bod yn gwbl anaddas fel gwarchodwyr y GIG.

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

- a) gweithredu adroddiad Plaid Cymru ar ddiwygiadau llywodraethiant yn y GIG, 'System Iechyd Cymru: Atebolrwydd, Perfformiad a Diwylliant';
- b) gweithredu cynllun Plaid Cymru i fynd i'r afael ag argyfwng rhestrau aros Llafur, a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2025;
- c) hyrwyddo datblygiad y rhaglen i sefydlu Gwasanaeth Gofal Cenedlaethol i Gymru, a ddechreuwyd gan Blaid Cymru;
- d) cryfhau gofal sylfaenol drwy gynyddu'r gyfran o gyllideb Cymru sy'n cael ei gwario ar Wasanaethau Meddygol Cyffredinol ac adolygu'r fformiwla Carr-Hill; ac
- e) cyflwyno diwygiadau deddfwriaethol i fynd i'r afael ag oediadau rhyddhau cleifion o'r ysbyty gan ryddhau llefydd gwelyau sbâr yn fwy effeithlon.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 3:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
10	0	36	46

Gwrthodwyd gwelliant 3.

Gan fod y Senedd wedi gwrthod y cynnig heb ei ddiwygio, ac wedi gwrthod y gwelliannau i'r cynnig, gwrthodwyd y cynnig.

13 Cynnig i amrywio trefn ystyried gwelliannau Cyfnod 3 y Bil Iaith Arwyddion Prydain (Cymru)

Dechreuodd yr eitem am 17.43

NDM9166 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod Senedd Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 26.36:

Yn cytuno i waredu'r adrannau a'r atodlenni i'r Bil Iaith Arwyddion Prydain (Cymru) yng Nghyfnod 3 yn y drefn ganlynol:

- a) Adrannau 1 – 6;
- b) Atodlen 1;

c) Adrannau 7 – 12;

d) Teitl hir.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

14 Cyfnod pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 17.43

Crynodeb o Bleidleisiau

15 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 17.48

NDM9165 [Buffy Williams \(Rhondda\)](#)

Cymoedd actif, bywydau iachach – sut y gall chwaraeon llawr gwlad a chymunedol newid bywydau.

Daeth y cyfarfod i ben am 18.10

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 3 Mawrth 2026